

पाखंडसंकीर्णे प्राप्स्यामो मधुसूदनं ॥१॥ युगत्रये व्यतिक्रान्ते धर्माचारपणे
तथा । प्राप्ते कलियुगे घोरे क्ल विष्णुर्भगवानिति ॥२॥ सूत उवाच ॥
दिवं याते महाराजे रामे दशरथात्मजे । दुष्टराजन्यभारेण पीडिते धरणी-
तले ॥३॥ देवानां कार्यसिद्धयर्थं भुवो भारावतारणात् । वसुदेवंकुले
साक्षादाविभूते जनार्दने ॥४॥ etc.

Aetate ferrea quum viri sancti, ne omnis religio ter-
ram desereret, timerent, Vishnum percontati primum
Brahmanem, eoque auctore Prahlādam adeunt. Isque
Kṛishṇam Dvārakae, quae olim *Kuṣasthalī* appellata
esset, commorari tradit: Cap. II. पश्चिमस्य समुद्रस्य तीरमा-
श्रित्य तिष्ठति । कुशस्थलीनि या पूर्वे कुशेन स्थापिता पुरा ॥३॥
वदने गोमती यत्र सागरेण न्व संहिता । द्वावत्यंति सा विप्रा ज्ञानज्ञेषु
प्रकीर्तिता ॥४॥ तस्यां वसति [वि]द्यात्मा भुक्तिप्रदो (bhaktimukti-
prado?) हरिः । कलापोडशभिर्बुक्तो मूर्तिद्वादशभिर्बुतः ॥५॥ Tem-
plum a Durvāsase et Kṛishṇa consecratum esse dicitur.
Inde a capite quarto varia sacraria enumerantur, eorum-
que origo proditur, veluti: Rukmiṇīhradam, Kṛikalāṣa-
tīrtham (= Nṛigatīrtham), Vishṇupadatīrtham, Mayasa-
ras, Gopikāsaras, Brahmatīrtham etc. Omnium vero
sacerdimum *Chakratīrtham* esse dicitur, in Gomatī¹
fluminis cum oceano confluyente situm.

Codex anno 1770 negligenter exaratus est. (WALKER
144^a.)

125.

Hoc volumine opuscula duo continentur. Lit. Devan.
Charta Ind. Foll. 42. Long. 15½. Lat. 6.

Foll. 1-37. Linn. 12. *Śambhalamāhātmyam*, e *Skanda-
purāṇae* parte, Bhūkhaṇḍa appellata, desumptum. Hoc
libello, viginti quatuor capitibus, distichis circiter 1500
constante, *Śambhalae* urbis, inter Gangem et Rathaprām
sitae, sacella celebrantur². Narratio colloquii forma, a
Skanda cum Agastya habiti, traditur. Incipit: नारायणं
etc. त्रिदशानां यथा विष्णुस्तीर्थानां तीर्थराडिव तथा जयति भूपंडे
(bhūkhaṇḍe) शंभलग्राम उन्नमः जयति पराशरसूनुः सत्यतोह-
दयनंदनो व्यासः यस्यास्य कमलगलितं व्यङ्ग्यममृतं (वाङ्म^०)
जगत्पिबति अगस्त्य उवाच पार्वतीहृदयानंद शर्वज्ञांगभव प्रभो
किंचिदप्रष्टुमिहेच्छामि तद्भवान्वक्तुमर्हति नंदिग्रामस्य माहात्म्यं श्रुतं सर्वं
विशेषतः शंभलस्य च माहात्म्यं सविशेषं वदस्व मे स्कंद उवाच
साधु साधु महाबुद्धे अगस्त्येह द्विजोत्तम कुलोचितं ब्राह्मणानां भवता
प्रतिपादितं etc.

¹ 'Goomtee, a small rivulet, whose embouchure with the ocean
is especially sacred, though it would not wet the instep to cross
it.' Tod l. 1. p. 425.

² Wilford auctore (As. Res. XI, 88) hoc nomine *Sumbhul* urbs,
in Oude provincia sita (Lat. 28° 35', Long. 78° 39'), significatur.

Cap. I. Prooemium. De lingis *Śambhalae* sacerri-
mis. 2. Loci situs his verbis describitur: पुरं वै शंभले-
श्वरं । गंगारथग्रामध्यस्थं क्षेत्रं वै योजनत्रयं ॥ दिक्कटं सौरे etc.
Idem Rathaprā fluvius saepius in libro memoratur.
Urbs eo tempore condita esse fertur, quo Dhūmrāksha,
Nishadarum rex, Tārāksham avunculum, peregrinatores
spoliaturum, prope *Śambhalesvaram* lingam occidit. 3.
Narratio de Guṇanidhi, Devaśarmanis filio, iisdem ver-
bis atque in Kāśikhāṇḍa (cap. 13) relata. Chandreṣa-
lingam a Yayāti rege cultum. 4. Arkakuṇḍatīrtham.
5. Hansatīrtham. Kṛishṇatīrtham. Kurukshetrasthalī.
Pádodakatīrtham. Śvetadvīpam. Daśāśvamedhatīrtham
etc. 6. Piśāchamochanam. 7. Chaturmukhatīrtham. Nai-
mishāraṇyatīrtham. Kshemamúrtitīrtham. Vijayatīrtham.
Urdhvaretastīrtham. Ekántitīrtham. 8. Avantīśaras.
9. Pāpakshayatīrtham. Yamatīrtham. 10. Maṇikarnikā
etc. 11 (fol. 15^b). Prayāgatīrtham. 12. Mṛityutīrtham.
Pushkaratīrtham. Brahmāvartatīrtham. Narmadātīr-
tham. Dharmakūpas. Panchahradatīrtham. 13.³ Bha-
vishyagangā. 14. Gomatīrtham. Quae hoc capite de
Viṣvapāla mercatore traduntur, cum tricesimo Kāśi-
khaṇḍae capite consentiunt. 15. Godāvarītīrtham.
Bhāratītīrtham. Revātīrtham. Narratio de passeribus
duobus, quae hoc capite continetur, a sexagesimo sexto
Kāśikhāṇḍae capite non differt. 16. Tīrthagopālam.
17. Bhadrāśramam prope Ānandakam lacum situm.
18. Atrikāśramam. Vishṇutīrtham. Bhāgīrathatīrtham.
Mokshatīrtham etc. 19 (fol. 29^a). Chakrahadas. 20.
Ratnayugmatīrtham. Pushpadantatīrtham. Karmamo-
chanatīrtham. Guptatīrtham. 21. Gayātīrtham. 22.
Hoc capite putei sacri enumerantur. 23. Futuræ, i. e.
aeræ aetatis descriptio. 24. Epilogus. Liber in hoc
versu desinit: स्कंद उवाच नंदिग्रामस्य माहात्म्यं हरेश्चैव द्वि-
जोत्तम कथितं च महापुण्यं शालग्रामं निशामय ॥

Hoc libro Vishṇus cultus, non, ut in *Skandapurāṇa*
fieri solet, Śivae, commendatur. Narrationes, quibus
sacellorum singulorum sanctitas illustratur, mutatis
nominibus plures in Kāśikhāṇḍa iisdem fere verbis
leguntur.

Haec voluminis pars Vārānasiae anno 1762 exarata
est. (WILSON 119^a.)

126.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 192. Long. 11½. Lat. 5½.
Linn. 11.

Skandapurāṇae Vṛihadbharmottarakhaṇḍas, capita 43,
disticha circiter 4000 continens. (A.) Hic liber, ad Śivae
cultum et religionem tradendam scriptus, a Sūta cum

³ Hujus capitis initium desideratur.